

Resultat 2020 Region Halland Modellregioner – ett axplock

I bilagan presenteras ett axplock av de konkreta resultat (läs skrivningar) från Region Hallands olika styrdokument och underlag som integrerat jämställdhets-/jämlikhets-/hållbarhetsperspektiv.

Ur nuvarande remissversionen av Regional utvecklingsstrategi

Halland – Bästa livsplatsen 2035 (s.5)

År 2035 vill vi leva i ett mer sammanhållet, motståndskraftigt och delaktigt Halland – det vi omnämner som “Bästa livsplatsen”. Och dessa goda livsvillkor ska gälla för alla, oavsett om du är född här, har växt upp här, åldrats här eller nyss har flyttat hit. Det ska finnas likvärdiga möjligheter till utbildning, arbete och egen försörjning samt utsikter för ett balanserat och utvecklande arbetsliv samt en meningsfull och aktivt ålderdom. *Ingen* ska lämnas utanför utvecklingen.

Vår gemensamma, övergripande vision av Halland 2035 – Bästa livsplatsen kan sammanfattas så här:

Likvärdiga uppväxtvillkor, ett utvecklande arbetsliv i balans och ett åldrande med bibehållen livs kvalitet är det som ska möjliggöra för alla i Halland att skapa sig sin bästa livsplats. Hur och var i Halland vi än väljer att leva våra liv. Samtidigt ska regionen utvecklas så att det liv som levs här nu bidrar till att ge kommande generationer fortsatt möjlighet till ett gott liv.

I Halland ska alla människor ha möjligheten att vara delaktiga i samhället. De ska kunna bidra utifrån sina förutsättningar, oavsett kön, könsidentitet, sexuell läggning, ålder, funktionalitet, etnicitet, trosuppfattning, socioekonomi och utbildningsnivå. Ingen ska lämnas utanför.

Halland ska präglas av en regional utvecklingskraft som tillfredsställer dagens behov och samtidigt vara väl rustat för morgondagens utmaningar, var än i regionen de uppstår.

Likvärdiga uppväxtvillkor (s.5)

Alla barn i Halland ska ha likvärdiga förutsättningar för goda uppväxtvillkor som stimulerar deras tidiga utveckling, inlärning och hälsa. Genom ett systematiskt barnrättsarbete för och tillsammans med barn och unga ska vi skapa en grogrund för livslångt lärande och utveckling.

Tidiga och samordnade insatser från samhället ska kompensera och jämna ut konsekvenserna av de olika förutsättningar som finns. Vi ska se till att barn och unga får bättre förutsättningar att göra medvetna val som inte begränsas av kön eller av socioekonomisk bakgrund.

Tillvägagångssätt för hållbar och handlingskraftig regional utveckling i Halland (s 17-18)

För att lyckas med visionen och den övergripande strategin har vi tagit fram fem ömsesidigt beroende tillvägagångssätt. De ska hjälpa oss att tillämpa hållbarheten i allt vi gör, från beslut och prioriteringar till åtgärder och enskilda insatser. De ska också påminna oss om att vi behöver arbeta tillsammans och utifrån ett helhetstänk för att nå framsteg i vårt regionala utvecklingsarbete. Strategiska allianser som är gränsöverskridande och funktionella gynnar vårt kommande utvecklingsarbete. Det ger oss större handlingsutrymme att påverka den hållbara samhällsutvecklingen på lokal, regional och internationell nivå.

1. Ingen ska lämnas utanför samhällsutvecklingen

Vi behöver säkerställa att de grupper av individer som står utanför samhällsutvecklingen nås

genom våra prioriteringar, åtgärder och insatser. För att kunna uppnå detta behöver vi kontinuerligt uppdatera vår kunskap om hur olika grupper av individer påverkas av de beslut, prioriteringar, åtgärder och insatser vi gör. Vi sätter människorna i centrum och inför varje prioritering, insats eller åtgärd analyserar vi vilka som berörs för att göra våra ansträngningar mer träffsäkra och effektiva. De mänskliga rättigheterna, som betonar allas lika värde, delaktighet och inflytande utgör en grund. Digitaliseringens möjligheter skapar förutsättningar för normbrytandetillgänglighet, inkludering, träffsäkerhet, närhet och effektivitet och används där det ger mervärde.

2. Bruka utan att förbruka ekologiska resurser

Vi behöver säkerställa att våra resurser hanteras på ett sätt som inte lämnar negativa konsekvenser för våra barn och barnbarn. Ett ansvarsfullt resursutnyttjande för att säkra miljö, folkhälsa, biologisk mångfald samt för att motverka klimatförändringar och social oro ska genomsyra alla våra ansträngningar och satsningar. Den tekniska och digitala utvecklingen kan möjliggöra mer effektiva insatser för en ansvarsfull resursanvändning och smarta lösningar för nödvändig omställning. Vi tar stöd av den teknologiska utvecklingen där det ger mervärde.

3. Anpassa ekonomiska resurser efter olika behov

Vi behöver säkerställa att finanserna fördelas så att behoven som är störst nås av de ekonomiska prioriteringarna. Den ekonomiska tillväxten är nödvändig för bibehållet välstånd och kräver ett förändrat synsätt när det gäller sambanden mellan ekonomisk tillväxt och välfärd. Att nå de som står längst ifrån utvecklingen behöver spegla hur vi prioriterar finanserna och möjliggör för fler att bli självförsörjande för att bidra till vårt gemensamma välstånd. Samspel mellan produktion och konsumtion behöver harmoniseras där ekonomin är medel för att uppnå målet med social sammanhållning och att det sker inom ramen för de ekologiska resurserna vi förfogar över. Digitala möjligheter nyttjas för att effektivisera ett sådant arbete där det ger mervärde.

4. Samverka för genomförandekraft

Ingen aktör har ett ensamt ansvar, varken för strategin i sin helhet eller för de enskilda satsningarna (prioriteringar, åtgärder och insatser). Däremot har alla distinkta roller för Hallands gemensamma utveckling. Vi behöver samarbeta bortom gamla mönster av revirtänkande och gränsdragningar kring ansvar. Det handlar om förändrade synsätt och utvecklade sätt att styra och organisera i en ny tid. Framöver krävs samarbeten över sektorsgränser, mellan organisationer, oberoende av kommungränser, som utgår från såväl vetenskaplig som erfarenhetsbaserad kunskap. Alla behöver inte vara med på allt och de som går före i utvecklingen ska driva och inspirera. Med det angreppssättet kommer olika aktörer i och utanför vår region samt våra invånare i Halland att få större handlingsutrymme att bidra till den halländska utvecklingen.

5. Tillämpa ett helhetsorienterat arbetssätt

För att möjliggöra hållbar utveckling i allt arbete vi gör behöver vi arbeta organiserat med att koppla våra enskilda satsningar till alla tre dimensioner av hållbarhet, ekonomisk, ekologisk och social. Vi ska alltid, i den mån det är relevant och ger mervärde, beskriva hur en enskild insats bidrar till helheten. Det ökar förmågan till både snabba och situationsanpassade insatser, med strategisk höjd och en omfattande omställning på så väl kort som lång sikt.

Ur Remissversionen Kulturstrategi och kulturplan

Region Hallands kulturpolitiska mål (s.5-6)

När kulturens kraft i Halland förstärks ökar också attraktionskraften för invånare och besökare. Människors kreativitet fungerar som drivkraft för nya idéer och handlingar. Ett rikt kulturliv

stärker dessutom gemenskapen, vitaliserar demokratin, gynnar folkhälsan och medverkar till en god livsmiljö för invånarna oavsett kön, bakgrund eller funktionalitet.

Likvärdig tillgång till kultur (s.7)

Alla människor ska ha möjlighet att ta del av kulturupplevelser och skapa kultur. Den regionala kulturpolitiken syftar till att säkerställa en stor variation i utbudet och ska uppmärksamma och åtgärda ojämlikhet när det gäller tillgång och möjligheter. Jämlikhetsarbetet ska genomsyra Region Hallands alla ansvarsområden i det halländska kulturlivet: som arbetsgivare, ägare, arrangör, uppdragsgivare, beställare, finansiär och som ansvarig för kulturpolitiken. Vid beslut och resursfördelning ska frågor ställas utifrån ett jämlikhetsperspektiv och för att aktivt säkra likvärdig tillgång till kultur. Utan medvetenhet och kunskaper om konsekvenser av beslut finns risk för bristande jämlikhet i fördelning av resurser och i de möjligheter som skapas. Arbetet ska utgå från Region Hallands värdegrund. Den egna verksamheten ska vara ett föredöme för andra.

Ur Region Halland uppföljningsrapport 2 år 2020

Jämlikhet och jämställdhet

3.3.1.1 Hög attraktivitet

Jämställdhet

Ett arbete med att synliggöra ojämlikhet och ojämställdhet i den egna organisationen har påbörjats. En likvärdig service för alla förutsätter att ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv finns med i alla delar av organisationen, från planering till beslutsfattande till den dagliga verksamheten. Arbetet genomförs tillsammans med ansvariga för olika delar av planering och uppföljning av Region Hallands verksamhet. Målet är att hitta system och struktur för ett sådant arbete på lång sikt.

En satsning på att klargöra hur verksamhetens olika delar har bäring på de globala målen i Agenda 2030 pågår. Syftet är att säkerställa olika perspektiv av hållbarhet i planering och uppföljning av Region Hallands verksamhet. De globala målen förstärker satsningen med jämställdhets- och rättighetsintegrering.

Arbetet med Modellregioner pågår enligt plan med viss omprioritering i genomförandet med anledning av covid-19. Satsningen har förlängts med ett år (2020) med anledning av större behov av stöd för implementering från Sveriges kommuner och regioner, SKR. Fokus för arbetet har varit att hitta arbetssätt att tillämpa jämställdhets- och rättighetsperspektiv i planerings- och uppföljningsprocessen, ärendehanteringsprocessen samt i framtagandet av de övergripande strategiska dokumenten.

3.6 Väsentliga personalförhållanden

3.6.1 Personalomsättning

På regionnivå sticker yrkesgrupper inom Rehab/paramedicin och tandvårdspersonal ut med en ökande trend samt ökad andel externa avgångar. Ett djupare analysarbete har påbörjats för fortsatt åtgärdsarbete i berörda förvaltningar. Över tid är personalomsättningen relativt lika mellan kvinnor och män.

3.6.2 Sjukfrånvaro

Den något förhöjda nivån återfinns bland samtliga åldersgrupper förutom hos medarbetare som är 65 år och äldre, vilket sannolikt förklaras av beslutet att medarbetare som är 70 år eller äldre ska arbeta på distans eller bli avstängda med lön med anledning av Covid-19. Kvinnor har en

högre sjukfrånvaro än män, 6,5 respektive 3,7 procent. I jämförelse med föregående år har kvinnors sjukfrånvaro ökat snabbare än för män.

Ur Mål och Budget 2021–2023

Hög attraktivitet (s.4)

Arbetet med jämställdhetsintegrering har fortsatt under 2020 med stöd av SKR, Sveriges Kommuner och Regioner. Under 2021 fokuserar arbetet på att synliggöra ojämställdhet och ojämlikhet i den egna organisationen och i Halland. Internt inom Region Halland fortsätter arbetet med jämställdhetsintegrering av styrning och ledningsprocesser med syfte att leverera jämställd och jämlik service för våra invånare. På så sätt arbetar vi för att minska skillnader i förutsättningar för alla hallänningar samt utvecklar vår roll som möjliggörare av ett jämställt och jämlikt Halland.

Styrning utifrån kunskap och kvalitet inom hälso- och sjukvård (s.10)

Nationellt ligger fokus på *personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp* för ett strukturerat omhändertagande av kroniska sjukdomar. I Halland har begreppet *personcentrerad vård* vidareutvecklats genom vår hälso- och sjukvårdsstrategi, där ett av de strategiska valen är att vi alltid ska invånarnas och patienternas fokus. Personcentrerad vård är en förutsättning för att kunna behandla alla människor utifrån deras särskilda behov och förutsättningar, till exempel med avseende på ålder, kön, närstående, socioekonomi, etnisk bakgrund och sexuell läggning.

Ur Omvärlds- och framtidsanalys 2022 - en del av planeringsprocessen

Ökad arbetslöshet (s.6)

Sårbara grupper blir än mer sårbara när påfrestningar ökar i samhället. Det påverkar på olika sätt och konsekvenserna blir olika beroende på vem man är. Detta är viktigt att beakta i analyser och insatser både här och nu och längre fram. Det handlar om hallänningarnas livsvillkor och livsmiljö men också om en behovsstyrd resursfördelning.

Attraktiva livsmiljöer (s.7)

Bredbandsutbyggnaden är en annan typ av infrastruktur som handlar om att ge fler invånare och företagare förutsättningar att ta del av digitaliseringens möjligheter. God och jämlik tillgång till bredband stärker näringslivets konkurrenskraft samt bidrar till attraktiva boendemiljöer i hela Halland. Halland har idag en mycket hög utbyggnadstakt och det är viktigt att den fortsätter, så att alla får likvärdiga möjligheter. Samhället har på kort tid ställts om och beroendet av digitala verktyg har ökat under coronapandemin. Det finns baksidor som förstärkts av pandemis effekter på tillgänglighet och användbarheten av de digitala verktygen. Det kan handla om olika människors möjlighet och förmåga när det gäller att använda sig av digitala hjälpmedel och på så sätt få tillgång till stöd, service, vård och omsorg men också möjligheten att vara delaktig i samhället. Den digitala omställningen är också en resursfråga. Exempelvis påverkas sannolikt hushåll med dålig ekonomi som kanske saknar bredband, vilket kan försvåra barns möjlighet att klara hemmastudier och ta till sig av viktig information.

Kompetensutveckling och livslångt lärande (s.8)

En ökad internationell konkurrens och teknisk utveckling innebär en ständig omvandling av arbetslivet. Detta ökar efterfrågan på kunskap och höjer trösklarna till arbetsmarknaden. Därför är det av största betydelse att se till att så många elever som möjligt klarar gymnasiet med goda kunskaper, samt att det finns goda förutsättningar för relevant vidareutbildning och ett livslångt lärande. I Halland är skolavhoppet något lägre än i riket. Inom Halland är det pojkar som har den högsta andelen skolavhopp, och särskilt de med utrikes bakgrund. Fler kvinnor än män i

Halland läser vidare i minst tre år efter gymnasiet. (9) På sikt kommer efterfrågan på personer med hög utbildningsnivå att öka, i Halland såväl som i riket.

Inkludering på arbetsmarknaden och sysselsättningsnivå (s.8)

För åstadkomma en på allvar inkluderande arbetsmarknad som är tillgänglig för alla grupper krävs ett aktivt arbete med att stärka jämställda och jämlika förutsättningar för sysselsättning. Dessa faktorer behöver hanteras eftersom en hög förvärvsfrekvens är avgörande för ett inkluderande samhälle och för att hantera den demografiska utvecklingen. Fler behöver arbeta och betala skatt för att finansiera en ökad efterfrågan på välfärd.

God och jämlik hälsa för hållbar tillväxt och utveckling

Folkhälsa (s.9)

God hälsa är avgörande för att individer ska ha möjlighet att delta och bidra i samhällslivet. Människor behöver ha likvärdiga villkor och förutsättningar för att befolkningen ska kunna uppnå en god och jämlik hälsa. Folkhälsan och dess bestämningsfaktorer är i stor utsträckning påverkbara och handlar om allt från enskilda individers val, till olika politiska beslut, inte bara hälso- och sjukvård. Att uppnå en god och jämlik hälsa är ett långsiktigt arbete.